

DĚTSKÉ DENÍK SCÉNY

3.

Fabrika SVITAVY

PONDĚLÍ 12.6.2017

NA ÚVOD...

Jdu dlouhým svitavským podloubím, proti mně postupně několik podobných si dvojic - upravená dáma v mladším středním věku a s ní dívka, nebo chlapec kolem deseti let, také ve slavnostnějším oblečení. V horní části náměstí u kamenného stolu poskakují děti kolem dvojice dospělých, hádám, že jde o pedagogy, když zaslechnu intonaci několika útržků vět. Jsou to účastníci letošní Dětské scény. Jdu dlouhým a prosluněným nedělním svitavským podloubím a místních nevidá.

Ano, i Svitavy jsou v neděli kolem poledne tiché jako jiná česká města. A zvláště, kdy již letně slunce svítí, když zahrádky, chaty, domky prarodičů potřebují péči. Ale svitavské náměstí si žije, v podloubí je slyšet dětský smích. Dětská scéna přivezla už po sedmé do města i do ospalé skoroletní neděle rádný vzruch. A právě v sobotu a v neděli se na festivalu setkávají nejúspěšnější recitátoři z jednotlivých krajů a s nimi do města dorazily i dětské divadelní kolektivy. Kulturní centrum Fabrika už třetí den bzučí, hrčí, crčí, ševelí a šeptá, směje se a tleská, poplaskává po ramenou staré známe, na obě tváře líbá všechny, co se těšili. Stěny Fabriky tlukot festivalu neudrží. Vzruch i ruch se přelívá do divadelní Trám, do klubíku Tyjátr, a pak i do ulic a do zákoutí ...

Jdu dlouhým, opečovávaným a upraveným svitavským náměstím, je mi s tím vším kolotáním dobře. Nebyť Dětské scény, kdo ví, zda bych Svitavy kdy navštívil. Kdoví, zda-li bych si tak oblíbil šumavské Prachatice, nebyť mé první cesty na tehdejší Dětské divadelní léto. Psal se rok 1993, bylo hodně letně (mimořádně mezi členy mého ašského souboru „Tak trochu“ byla Pavla tehdy Bušková dnes Hošková, která stála za letošním představením ašských Piškvorek). S Dětskou scénou jsem také poprvé zavítal do Ústí nad Orlicí, ale i do Zábřehu i Trutnova. Hráli jsme, psal jsem Deník, dokonce i vedl redakci, vedl dílny, nahlížel, učil, diskutoval, kochal se. Už dvacet čtyři let. Pravda, nebyl jsem na Dětské scéně úplně každý rok a ten, kdy jsem chyběl, protože jsem nestíhal, toulal se v cizině nebo musel být na deseti jiných místech, takový rok pak stál za starou belu.

Jdu dlouhým, barevným svitavským náměstím, svítí slunce, zvoní zvony a z podloubí se ozývá rozpočítadlo ...

Haiku z podloubí

ozvěnu volám
krok za krokem prchá mi
vzpomínka v loubí

Roman Černík

NAHLÉDLI JSME DO...

... SEMINÁŘE R - OD TÉMATU K INTERPRETACI

V sobotu je práce v semináři věnována rozboru konkrétních textů (ze 2. a 4. kategorie), v neděli poznatky vztahujeme k jednotlivým vystoupením. Lektorka naznačuje dva způsoby práce s textem, určeným pro přednes: jeden pro menší (0.-2. kategorie), druhý pro starší přednášeče (3.-4. kategorie).

Rozbor textu s menšími dětmi: po výběru textu, který většinou probíhá individuálně (dětí ve skupině navzájem své texty neznají), může následovat kreslení. První instrukce zní: nakresli cokoliv z textu nebo z příběhu. Po obhlédnutí obrázků následuje další krok: doplň obrázek tak, aby bylo jasné, co se té postavě (postavám) z Tvého obrázku stalo. Výchozí texty pořád zůstávají tajemstvím. Můžeme taky dětem zadat: nakresli to jako cestu. Při dalším prohlédnutí jednotlivých obrázků s celou skupinou můžeme diskutovat o tom, jestli dokážeme rozeznat nějaký příběh, nějaký vývoj (zatím neznámého) textu. Ve třetí fázi můžeme společně v obrázcích hledat téma - přemyslíme všichni společně nad obrázkem, potom čteme text, zase diskutujeme o tom, proč bychom ten příběh (text) měli vyprávět, a pojmenováváme téma.

Při takové práci s textem nespěcháme. Skrze obrazové vyjádření jsou děti vedeny k výběru podstatných informací, a tedy pojmenování jádra sdělení.

U starších přednášečů rozbor textu začíná rovnou rozбором dramatické struktury - žáci mají za úkol najít expozici, kolizi, krizi, peripetii a katastrofu; ti méně zkušenější alespoň pojmenují začátek, konflikt a konec. Porozumění struktury textu může pomoci při výstavbě přednesu z hlediska vývoje a gradace. Např. expozice se v přednesu řídí určitými zásadami: měla by umožnit navázat kontakt, zorientovat posluchače, neměla by předjímat následující dění a už vůbec neakcentovat předem téma celého textu. Ještě před pojmenováním tématu textu lektorka navrhuje nechat starší děti převyprávět obsah textu. Při formulaci tématu dětem pomáhá několikrát si nahlas přečíst poslední odstavec. Po zkušených přednášečích už chce, aby sami přišli se svým názorem na text, s vlastní hotovou interpretací. Se staršími žáky lektorka také rozebírá jazykovou stránku textu a její působení na čtenáře/posluchače (např. přímá řeč, uvozovací věty, opakující se motivy apod.).

Po formulaci tématu pak následuje hledání výrazových prostředků pro přednášený text. Čili: nejprve musíme přesně vědět, co a proč chceme říkat, a v průběhu hledání výrazových prostředků můžeme téma zpřesňovat. V průběhu hledání tvaru se text stále čte z papíru, nemusí být paměťově zvládnutý. Lektorka zdůrazňuje, že přednes je umění, proto téma i prostředky hledají pedagog a žák společně. Ať už si to žák zkusí v pohybu, s gesty, s různými podobami vygradování textu, vše se řídí individuálními předpoklady a schopnostmi žáků v souladu s cíli pedagoga.

Další postřehy:

Při škrtnutí textu, vybíráme-li text pro přednes např. z rozsáhlejší prózy, je velmi těžké udržet strukturu textu, téma i motivy podstatné pro pointu.

Když se v textu objevuje opakování určitého slova, věty, verše, musí mít jeho opakování nejen různé podoby, ale taky vývoj, který by měl k něčemu směřovat a gradovat.

Pokud text graduje, musí to jít vždycky s tématem, téma by se mělo postupně v přednášечském vystoupení odkrývat a zpřítomňovat. Je dobré, když se tento proces děje před divákem, tady a teď jako dynamický proces, díky kterému je divák vtažen do příběhu a do tématu.

Děkuji Ireně Konývkové i kolegům a kolegyním ze semináře R za podnětná setkání!

dav

ZAPSALI JSME...

... NA BESEDĚ LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY 2. KATEGORIE

František Kaska a Jana Franková v kulisách výstavy Pavla Čecha v Městském muzeu přivítali přítomné recitátory. Besedu zahájili celkovou pochvalou a poděkováním za pravděpodobně nejlepší hlasové zvládnutí prostoru ze všech kategorií. Zároveň Františka překvapily „velké nálože“ textu, které se zde objevily. Na druhé straně by bylo vhodné nebát se je pokrátit. Jana nenápadně agitovala pro poezii, které bohužel bylo poskromnu. Důvodem je posun do 3. kategorie v příštím roce, kde jsou povinné již dva texty, a tedy i rozdílná možnost předvedení dovedností.

Společně s Veronikou Pučelíkovou rozebírali text Šumlenka a vízřachání, úryvek z knihy Roalda Dahla Obr Dobr. Text si dívka vybrala, protože viděla film, následně si řekla o knihu, kterou okamžitě přečetla. Úryvek si zvolila sama a jedná se podle ní o nejdůležitější a nejvtipnější část knihy. František se doptává, jak Veronika vnímá Obra. Ten je prý hodný, miloučký a proti ostatním trochu hloupější a naivnější. František však komentuje, že se mu zpočátku zdálo, že z něho udělala našťavaného, a snažil se zjistit proč. Veronika totiž v textu vnímala jako dominantní situaci dohadování se Obra se Sofií. Na Františka působilo vyznění přednášené situace spíše tak, že nemají touhu se domluvit. Jana ocenila dobře posazený hlas, energii a doporučila se více ukáznit v projevu: víc vyprávět, méně afektu a přes vymyšlenosti se neztratit v textu. Kladně působilo i dobře vyslovené a představené složitě slovo „nejpleskotnější“. Na závěr přišla výtka ohledně natáčení při recitaci. Polovina textu byla prý směřována do objektivu, který působí neodolatelným dojmem. Bohužel tak nebyl plně využit potenciál kontaktu s publikem. A pozor na to, co máme na sobě.

Radek Marušák a Zuzana Jirsová začali hovořit s Nikoletou Kusákovou o textu Aloise Mikulky O smutném tygroví. Radek žádá přítomné o rychlé asociace, které zůstaly přítomným v hlavách: tygr, kouzlo (zmenšování), zoologická zahrada. Zuzka pochvaluje, že se sdělení dostalo k divákovi. Důležité je zamyslet se nad tím, jakým způsobem příběh vyprávět. Těžké je odlišit různé věci: člověk se sice snaží vše dělat dobře, ale pak dochází k tomu, že se text začíná ztrácet. Divák se tak nedozví, co tím chtěl recitátor sdělit. Nikoletu zaujal motiv kouzla: „Když mu budu věřit, tak mi pomůže.“ Radek četl navíc téma touhy po svobodě, cesty za svobodou. A proto se k němu nedostalo téma, na které myslel. Přesto uznává, že na to má recitátorka právo. Uznává, že jde o zajímavou volbu: více témat, bohatost významů a možnost dlouhodobější práce s předlohou. Radek uzavírá debatu tím, že se někde text drobí na menší kousky, ale ty všechny nemohou být shodně závazné, jinak se v tom ztratíme. A toto pravidlo platí jak pro větu, tak odstavec či celek. Musíme si zvolit centrální myšlenku a k ní něco vyzdvihnout a něco naopak potlačit. Jedině tak dospějeme ke zvolenému cíli.

Jaroslav Provazník a Martina Longinová si povídali s Anežkou Plhákovou o přednesu Můj skřítek Šalvěj, který napsala výtvarnice Markéta Vydrová. Jarda uvozuje debatu: „Ty bys chtěla mít skřítku, vid? Já jsem si taky vymyslel svého skřítku, když jsem byl ve tvém věku.“ Pochvaluje, že je patrné, že Anežka to, o čem vypráví, skutečně vidí. Měl pocit, že jde o vyprávění. Přesto by bylo vhodné zamyslet se nad škrty, jelikož text je hodně upovídáný. Když se čte, tak to tolik nevádí. Problém nastává při přednesu. Zajímavé rovněž bylo, že vyprávěla celým tělem, ale nebylo toho někdy příliš? Pozornost totiž odebrá pohyb a méně se věnujeme smyslu a významu. Anežka reaguje, že chodí na dramaťák a je zvyklá se hýbat. Jarda upřesňuje, že neměl na mysli stoj v pozoru, ale přiměřenost, která zkoncentruje myšlenky. Doplnuje, že přednes pro něj měl atmosféru, byl přehledný a rozčleněný, ale chyběl mu tam vývoj (jak to začalo, tak to skončilo). Nejpůsobivějším momentem pro něho byl ten, kdy se objevil skřítek. Martina cítila touhu, že se chce recitátorka skamarádit. Měla pocit, že chce vtáhnout diváky, aby pochopili, že vlastně také chtějí mít skřítku. „Já bych ho chtěla, i když jsem ho na začátku nechtěla.“ Vyzdvihla ještě plasticitu představ, zdatnost vyprávěčky, sdílení představ a přání, citlivou práci a křehký text. Jarda nakonec podotkl, aby si pro příště dala pozor na „mechanické zazpívání“ v tázacích větách. To je nepřirozené pro českou mluvu. Děti se ohradily tím, že se to takto na základních školách takto učily. Takže, pozor na to, co říkáme dětem!

Josef Pekárek

VČERA JSME VIDĚLI...

Zara Honková

Nina Stnadová

Alžběta Švábová

VČERA JSME VIDĚLI...

Anna Chudobová

Veronika Škubníková

Nikoleta Kusáková

SEŠLO SE...

... Z DÍLNY RECITÁTORŮ 2. KATEGORIE

Cílem našich dílen bylo navodit mezi dětmi přátelskou atmosféru a zároveň se společně seznámit se Svitavami. První den jsme proto zasvětili seznamování a kontaktním hrám, což vytvořilo příjemnou atmosféru ve skupině a stmelilo to kolektiv. Na závěr prvního dne jsme děti vyzvaly, aby ve Svitavách pozorovaly vše, co je zaujme, s čímž jsme následně pracovaly na začátku každé lekce. Vznikl nám rituál, kdy děti psaly a kreslily vše, co je na Svitavách zaujalo a co se jim na nich líbí. V neděli ráno byl arch papíru úplně zaplněný, a tak nám vznikla společná koláž „Naše Svitavy“.

V sobotu jsme sdíleli a tvořivě si hráli s příběhy, které jsme ve Svitavách doposud zažili, a odpolední blok jsme věnovali pověsti z nedalekého hradu Svojanov, čehož se děti zhostily s velkou chutí a nápaditostí. Děti byly rozděleny do skupin, každá dostala část pověsti o Rašinovi ze Svojanova a měly za úkol svoji část jakkoliv ztvárnit. Děti příběh pojaly různorodě – někdo si vyrobil rekvizity a jednoduché kostýmy a vytvořil etudu, jiná skupina zapojila vypravěče, který příběh vyprávěl, zatímco její další členové skupiny pantomimicky přehrávali. Přehráním všech částí pověsti nám vznikl celý příběh, o kterém jsme si v následné reflexi povídali, a zkoumali jsme, jakým způsobem byly jednotlivé části propojené a jaké další možnosti pro jeho divadelní ztvárnění by byly možné.

Poslední den děti čekala recitace, a proto jsme dílnu věnovali rozpočítávání, rozmlouvání, zkoušení prostoru kina a pak už jsme jen drželi palce.

Napsaly Alžběta Davidková a Eliška Grödllová, lektorky dílen

SEŠLO SE...

... Z DÍLNY RECITÁTORŮ 3. KATEGORIE

Na první dílně se nás sešlo tolik, že jsme se vešli tak akorát. Ač začátek našich dílen byl trochu v poklusu – recitátoři z naší kategorie začínali – zvládli jsme se seznámit, rozdýchat, trochu rozmluvit a už jsme letěli do Vesmíru. Víkendové dny pak zase přinesly tu výhodu, že naši recitátoři měli již svá vystoupení za sebou a mohli si začít přehlídku i dílny užívat. Během dvou dnů jsme se seznámili, zahráli si pár nových i staronových her, vyzkoušeli pár improvizčních disciplín, pohybových, hlasových a rytmizačních cvičení a povídali si o recitaci i divadle. I když našich recitátorů postupně ubývalo, všichni se zapojovali s chutí a radostí a za krátkou dobu vznikla sourodá skupina. Všem bychom rády poděkovaly, užily jsme si to.

„My už si vlastně moc nehrajem,“ zaznělo při závěrečné reflexi. A tak jsme si hráli, abychom to nezapomněli.

Sepsaly Eliška Rojíková a Dominika Prokopová, lektorky dílny

SEŠLO SE...

... Z DÍLNY RECITÁTORŮ 4. KATEGORIE

Čtvrtá kategorie recitátorů zakončila v neděli svůj workshop vytvořením společné básně na téma: Co je pro mě Dětská scéna.

K básni jsme se dostali skrze pozorování, „fotografování“ situací a okamžiků z dění na Dětské scéně do vlastní paměti. Každý si svoji „fotku“ otitulkoval a stručně popsal. Jednotlivé popisky se rozstříhaly a skupina, čítající pět děvčat – Jolana, Denisa, Karolína, Mariana a Františka, vytvořila ze slov tuto společnou báseň:

Pár minut

Muž a dívka hledící ke každé fotografii v sále:
osvětlený tmavší podtón obrazů

ulička plná dětí

kontakt různých lidí zkoušejících divadelnímu
pohybu

sedmero nohou lásky

obrazy moudrých lidí na jevišti

MALOVANÁ bijící se lemovaná CESTA

to je Divadlo.

*Zapsaly Lenka Janyšová a Barbora
Meda Řezáčová, lektorky dílny*

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

... LEKTORA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ

Položili jsme i poslednímu lektorovi dětských recitátorů tři otázky: Jak ses dostal k dětskému přednesu? Co tě na dětském přednesu nejvíc baví (zajímá)? Co ti na dětské recitaci nejvíc vadí?

RADEK MARUŠÁK

1. Něco přišlo od Pána Boha, něco od maminky. Recitoval jsem, když tuto schopnost učitelé ve mně objevili. Měl jsem výborného češtináře, který u nás usíloval o krásu mluvy a vedl nás k literatuře. Moje maminka vyprávěla o mladých letech, když recitovala Vodníka. Nebyla žádná profesionální herečka, ale poslouchat její vzpomínky a vnímat zanícení pro recitaci mě bavilo, rád jsem ji poslouchal. A to mě ovlivnilo.

2. Těší mě, pokud mám šanci diskutovat, vést dialog s lidmi, kteří jdou poctivou cestou k textu. Baví mě pozorovat ten způsob myšlení. Setkávat se s lidmi, kteří jdou touto cestou, kteří takto přemýšlí.

3. Někdy to může být faleš, předvádění se. Na celostátní přehlídce se to však objevuje zřídka. Také mě "baví" přezíravý postoj některých dospělých: No jo, nějaké přednes.

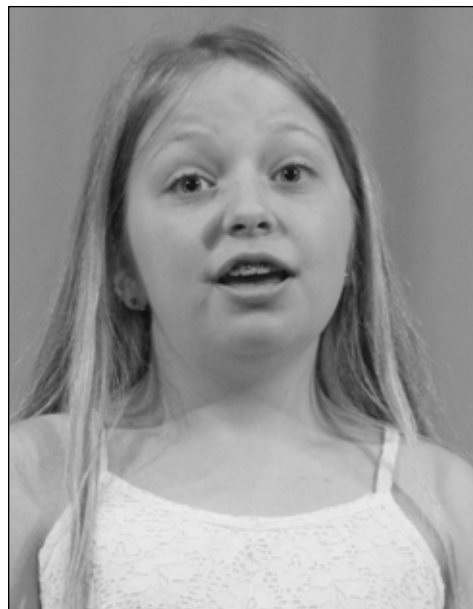
VČERA JSME VIDĚLI...

Viktorie Mohňanská

Vojta Hrabánek

Aneta Chomová

VČERA JSME VIDĚLI...

Anna Mičková

Michal Zbořil

Matyáš Gabryš

NA SLOVÍČKO S...

... RECITÁTORŮ 2. KATEGORIE

**CO CHCEŠ SVÝM PŘEDNESEM
DIVÁKŮM SDĚLIT? CO JE TAM PRO
TEBE TO NEJDŮLEŽITĚJŠÍ?**

JERONÝM NĚMEC

(Miloš Kratochvíl: Dosorožec)

Mě na tom baví to, že dva lumpové dělají různý blbosti při hodině a mají z toho malér. Je to vtipný.

ANNA IVANOVÁ

(Olga Hejná: O průsvitné medúze a mořské panence)

Paní učitelka nám vždycky říká, že nejdůležitější je zkusit v tom najít někoho, koho známe. Třeba svého nejbližšího, jako mořskou panenku a taky nás samotné. Jakože třeba v jednu chvíli trpíme a někdo nám pomůže. To je důležité a já to cítím stejně. Já osobně mám pár lidí, který mám ze všeho nejradši. A vždycky když jsem na dně, tak mě podrží. Já je vnímám jako svoje anděly strážné a to je jako ta panenka.

DANIEL PALLA

(Francesca Simonová: Darebák David a dinosauři)

Abych to dobře přednesl a všechny gradace tam udělal. Chci, aby to diváci viděli z pohledu toho darebáka Davida a pobavili se tou situací.

NATÁLIE PAŘÍKOVÁ

(Rachel Renée Russellová: Deník mimoňky)

Já se třeba hodně soustředím na ten text, jestli mi sedne. Chci divákovi říct, jaké to je, jak to ta holka má těžký. Jak bych to prožívala já, kdyby

se mi ztratil deník. Baví mě, že je to holčičí text a že se s tím dokážu srovnat.

VERONIKA PUČELÍKOVÁ

(Roald Dahl: Šumlenka a vízřachání)

Divákovi bych tím chtěla sdělit, že lidi i obři mají svůj charakter, každý je jiný a nějak se pak každý v každém najde. Obr unesl Sofii, ona je vyplašená, ale potom se spřátelí.

MIKULÁŠ INGR

(Emanuel Frynta: Písničky bez muziky)

Některé básničky byly kvůli radosti, aby se diváci zasmáli, v některých jsem spíš chtěl vyzkoušet, co zvládnou ze sebe vydat.

ANEŽKA PLHÁKOVÁ

(Markéta Vydrová: Můj skřítek Šalvěj)

Že když si člověk někdy něco moc přeje, tak se to splní.

FILIP MUSIL

(Ilja Hurník: Divné jméno)

Téma úplně ne, on ten text je napůl komickej a napůl poučnej – protože tolik jmen jste podle mne ještě neznali.

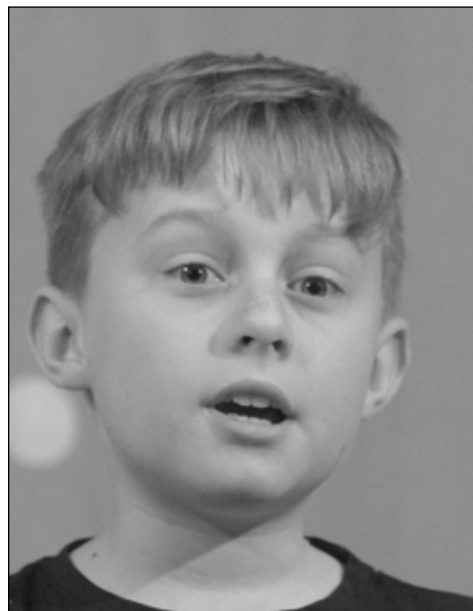
Ptala se Eva Davidová

VČERA JSME VIDĚLI...

Jozef Kováč

Lukáš Slavík

Mariana Lachoutová

VČERA JSME VIDĚLI...

Marek Polách

Jan Žibrický

Alžběta Dohnalová

NA SLOVÍČKO S...

... HANOU CISOVSKOU, LEKTORKOU SEMINÁŘE B

Kam v semináři míříte?

Byla bych ráda, abychom skrze pohyb, tělo a prostor, rekvizity, rytmus a zvuk prozkoumávali pohádkovou předlohu, některé její motivy a význam pohádky. Jak přeložit mnohé její motivy do jevištního tvaru citlivě, aniž by se pohádka znásilnila. A také aby pohádka a pohyb sloužily k osobnostnímu rozvoji. Divadlo není cílem, ale je prostředkem k rozvoji. A také chci, aby seminář a nasbírané zkušenosti na něm mohli jeho účastníci zužitkovat pro své současné nebo budoucí svěřence. V obou dvou pohádkových textech dominuje téma cesty, překonávání překážek, objevování sebe sama, zrání...

Jak jste texty s Evou Polzerovou, se kterou jsi měla seminář vést v tandemu, vybíraly?

Věděly jsme, že chceme pracovat s nějakým textem. Řekly jsme si: „Co kdybychom pracovaly s nějakou klasickou pohádkou“. Pro pohyb je dobrý motiv cesty. Nachystaly jsme pohádky dvě (pozn.: pohádky bratří Grimmů – Husopaska a Tři pířka), v jedné je ta cesta holčičí a ve druhé chlapecká.

Co předcházelo dnešnímu dění v dílně?

Nejdříve to bylo seznamování a hledání, co máme společného, a tak podobně. Pak jsme skupinově pracovali se židličkami, přitom jsme se učili členit prostor a vytvářet obrazy, které nesly nějaký význam. Ve druhé části nám pro uvědomění si vlastního těla a pohybových možností pomáhala rekvizita – kravata.

Dneska jsi využívala novinových papírů a jiných věcí, co ti to nabízí za možnosti?

To jsou Eviny nápady. Mně se to líbí, protože jde o věci, které jsou dosažitelné (pozn.: noviny, židle a kravaty), obyčejné a jsou vzdálené od pohádkovosti. A zajímá mě i kontrast, napětí mezi předmětem a vybranou pohádkou. Ale hlavním prostředkem v tomto semináři je tělo a pohyb v prostoru. Rekvizity, které používáme, jsou jenom pomocníky k tomu, abychom tělo využívali lépe pro přesné sdělení situace, postavy atd.

Na dnešním semináři jste se dotkli intuice.

Ano, to vyplynulo z reflexe jednoho cvičení, ve kterém lidé ve dvojicích nemohli spolu mluvit a ani gestikulovat. Reflektovali, že to byla patrně intuice, která jim pomohla.

Jak vnímáš intuici v souvislosti s profesí učitele dramatické výchovy?

Já si myslím, že intuice je regulérní kanál, přes který dostávám informace. A vážím si jí stejně jako rozumu. Často si neumím rozumově vysvětlit, proč někde uvnitř vím, že mám zrovna teď a zrovna s touto skupinou pracovat právě takhle. Mám spoustu příkladů ze svého života, že intuice mi pomáhá. Takže si myslím, že pro učitele dramataku je důležitá, měl by ji pěstovat.

Ptal se Roman Manda

NAHLÉDLI JSME DO...

... SEMINÁŘE B – OD POHYBOVÉHO JEDNÁNÍ
K DIVADELNÍMU TVARU

Druhý den semináře vedeného lektorkou Hanou CISOVSKOU začal pohybovou rozvíčkou. Všechny dvacet seminaristů se nejprve věnovalo protahování těla, poté objevování různých pohybových možností v prostoru s doprovodem vlastního hlasu či zvuků, jako je luskání, plácání aj. V dalším cvičení jeden hráč z dvojice vydával různé zvuky a tóny a druhý na ně pohybově improvizoval. Přes změní různých zvuků každá dvojice pracovala velmi soustředěně. Poté Hana cvičení posunula ještě dál. Všichni se rozdělili do dvou skupin a vytvořili kruh. Jeden člověk v každé skupině vstoupil do kruhu a nechal se inspirovat zvuky spoluhráčů stojících v kruhu. Zvukové vedení si hráči postupně předávali pouze očním kontaktem. Během experimentování skupin Hana poznamenala: „Pokud se stane něco, například neplánovaný smích, pokuste se na to reagovat.“

Další část semináře byla věnována tématu cesta. Nejprve si každý vzal dva listy novin a začal na nich podnikat cestu prostorem. Šlo o hledání způsobu pohybu, který účastníkům bude vyhovovat. Posléze se obdobným způsobem měly pohybovat dvojice, a to po třech listech novinového papíru, přičemž zadání bylo: „Domluvte se, kam byste chtěli dojít. Vymyslete si také trasu. Pozor, druzí vám během cesty možná budou zavazet, ale ze svého cíle nespustíte.“ Po vytvoření nových dvojic bylo zadání úkolu ještě náročnější. Na cíli se členové dvojice nemohli domluvit ani slovy, ani gesty. Snažili se na sebe napojit, zjistit, kam chce ten druhý směřovat, a společně se zastavit. Reflexe po cvičení přinesla zajímavé poznatky, mimo jiné, že cíl některým vznikl až v průběhu cesty nebo že porozumění ve dvojici se dařilo díky očnímu kontaktu a že někteří využívali také svou intuici.

S papírem pracovali seminaristé i v dalších aktivitách. Přes asociování, jaké situace jim připomíná pohyb po papírech, se dostali k rozehrávání a prezentaci krátkých situací dvojic – např. o bruslařkách, jež jsou první den na bruslích, o figurkách ze hry „člověče, nezlob se“, o návštěvnících hradní expozice v nazouvácích, o provazochodkyních a lyžařkách.

Následujícímu bloku pohybových aktivit předcházela sběr materiálu – dvojice zapisovaly na jeden list papíru synonyma ke slovu cesta a na druhý, co všechno může být cesta i v přeneseném slova smyslu. Po přečtení všech slov a sousloví se dvojice spojily a každá čtveřice si vybrala po jednom slovu z obou seznamů a jejich význam měla pohybově ztvárnit. K tomu mohla použít také zvuk nebo různé věci jako židle, kravaty či noviny. Zhlédnout jsme mohli kupříkladu čundr, stezku odvahy, svatební cestu, plavbu, poslední cestu, polní cestu, píseň Cesta ad. Seminaristé při tom využívali předmětů ve smyslu divadelní metafor, například kravat se stala květinami házenými do hrobu nebo propiskou při maturitním testu, ale také hráběmi či kytarou.

Od slova cesta přes povídání o pohádkách seminaristé přešli k práci s pohádkami bratří Grimmů – Husopaska a Tři pírká. Čtveřice měly za úkol nejprve si přečíst oba texty, poté se porovnat a pojmenovat, co mají společného a v čem se odlišují. Textům bylo společné například to,

že hlavní hrdinové v obou příbězích podnikají nějakou cestu, oba jsou podceňováni, oba jsou královskými dětmi, v obou pohádkách se objevuje magické číslo tři atd. Skupiny si poté zvolily jeden pohádkový text a začaly se věnovat té části příběhu, která zachycuje situaci, než se hrdina vypraví na cestu. Hana seminaristům zadala poslední tvůrčí úkol: „Hrdinové v pohádkách odcházejí vždy ve chvíli, která je pro království nějakým způsobem nepříjemná, nepříznivá, kdy je tam nějaký problém nebo konflikt. Zamyslete se nad tím, co je to za situace a proč musí odejít. Pokuste se nám to sdělit prostřednictvím pohybu. Využijte prostor, předměty, zvuk, cokoli. Může to být živý obraz, pantomima, pohybové jednání, ale můžete užít maximálně jedno slovo.“ Skupiny měly ukázat, proč hrdina v království nemůže zůstat, co hrozí, pokud by se cesta neuskutečnila a jak by se mohl narušit dosavadní řád. Vznikly zajímavé situace zobrazující například královu nerozhodnost, komu ze tří synů předat království, královu nedůvěru v syna, jemuž měl předat vládu, dohadování dvou bratrů o moc před umírajícím králem, snahu dvou bratrů zamezit třetímu v tom, ucházet se o vládu nad královstvím atd.

V závěrečné reflexi měli seminaristé říci slovo nebo sousloví, kterými by shrnuli svůj zážitek ze semináře. Zaznělo například: souhra, spolupráce, cesta, příběh, zábava, čtení, tíha, inspirace, návraty, situace, zamyšlení, spolupráce, cítění se, energie.

Zapsal Roman Manda

VČERA JSME VIDĚLI...

... SEMINÁŘ B

ZEPTALI JSME SE...

... NA DIVÁCKÉ DOJMY PO PŘEDSTAVENÍ

Co se ti na představení **Oskar a růžová paní** nejvíce líbilo?

Johanka Gajdošová (10 let)

Hodně se mi to líbilo. Krásný příběh a parádně zahrany. Bylo je dobře slyšet.

Anežka Novotná (8 let)

Líbilo se mi to, ale nevím, jak to popsat.

Jiří Semančík (12 let)

Líbilo se mi to celkově. Že je to z prostředí nemocnice, kde se lidé potýkají s nemocemi a smrt je součástí života.

Filip Svoboda (15 let)

Zaujal mě pohled na věc. To, že si z hlediska scénáře dokázali udělat z vážné a smutné věci legraci. Dokázali to udělat tak, aby to dokázalo pobrat i mladší publikum.

Veronika Wróbelová (20 let)

Zaujal mě výběr tématu. To, že si děti vyberou něco takového, téma leukémie. Možná mi přijde zvláštní, že doktora ztvárnil asi nejmladší kluk ze souboru. Říkám si proč?

Kateřina Kováčová (49 let)

Bylo to strašně veselý, ale reálný. Celý ten proces posledních dnů. Nedokážu to přesně definovat, ale u mě si to sáhlo na dno.

Jiřina Krtičková (38 let)

Civilní projev.

Jiří Oudes (hodně přes 80 let)

Ještě jsem o tom nepřemýšlel... Asi ten vztah k onemocnění hlavního hrdiny, který tam byl. A čekal jsem, jak to vyřeší. Předlohu jsem nečetl. A kromě toho mě zaujalo, jak to všechno zvládali ti čtrnácti patnáctiletí.

Jak jsi vnímal představení **Strašidelná pohádka**?

Elen Štěpánková (8 let)

Líbilo se mi to moc. Jak to bylo zpracované.

Cyril Hodek (7 let)

Nepřišlo mi to strašidelné.

Anna Klusáková (13 let)

U týchle věci mě zaujalo, jak režisérka dokázala takovou krátkou básničku natáhnout. Já ji znám. Je od Ivana Martina Jirouse (od Magora). I když mám radši básničku, moc se mi to líbilo.

Eliška Novotná (15 let)

Líbilo se mi, jak to měli hezky zpracovaný, i když jsou malí, a že to bylo rýmované.

Sandra Holáková (33 let)

Organizovanost dětí. Jak byly schopné samostatně pracovat se svým tělem ve štronzu a zároveň přesun do pohybu. Nejvíce jsem obdivovala, že v tomto věku jsou takto organizovaní.

Žaneta Káňová (34 let)

Spontánnost. Zaujalo mě, že u takto malých dětí ti pedagogové odhadli délku. Že si vzali předlohu, která je pro děti velmi zajímavá. Že šli do kvalitní předlohy, byť je velmi známá a často využívaná. Myslím si, že setkání těch dětí s takovou předlohou je cenné, ať už se používá jakkoli často. To je pro mne plus tohoto představení.

Dokázal bys pojmenovat okamžik, který tě nejvíce zaujal v představení *Zvědavá káčátka* aneb *Putování Prahou*?

Vítek Gajdoš (8 let)

Docela se mi to líbilo. Nejvíce asi ta chvíle, jak přestala ta diskotéka a všichni řekli: „Dveře se zavírají.“ Nerozuměl jsem ale tomu, jak odešli ze scény.

Anna Kletečka (12 let)

Přišlo mi to roztomilé. Malí se snažili, ale chtělo by to vyjasnit příběhy. Nemělo to konec. Nevím, jak to skončilo. Představování ptáků jsem ale rozuměla dobře, každý druh jsem pochopila.

Jan Kohler (15 let)

Provedení projížďky Prahou. Byly tam vyzdvížené různé turistické místa. Inscenace byla pojata vtipně, takže se na to dobře koukalo.

Maruška (17 let)

To, že se to děti dokázaly naučit, když jsou tak malé. To obdivuju.

Viktorie Hrachovcová (15 let)

To, jak děti udržovaly naši pozornost. Bylo vidět, že je to baví. Bylo to energické.

Slávka (48 let)

Nadšení těch malých dětí. A to, jak znázornily jednotlivé ptáky.

Barbora Jandová (43 let)

Mě to zaujalo naprosto celé svou energií. Obdivuji každého pedagoga, který zvládne takovouhle smečku, respektive hejno káčátek, dětí rozmanitého věku a v tomto počtu. Moc se mi to líbilo.

Ptal se VeRomPep

SEŠLO SE ...

... Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU K 2. BLOKU PŘEDSTAVENÍ

Diskuze se soubory **Piškvorky** a **Ejchuchů** (bohužel divadelní soubor ze ZŠ Rousínov nedorazil) byla zahájena hrou, která děti připravila k následné reflexi odehraných představení.

Jako první se začalo diskutovat o představení **Oskar a Růžová paní** (Piškvorky, ZUŠ Roberta Schumanna, Aš). Na začátku lektorky diskuse Hedvika a Bája přečetly několik vzkazů od diváků, kteří je vložili do skleněných láhví záhy po představení. Poté soubor Piškvorky seznámil soubor Ejchuchů s příběhem (soubor Ejchuchů představení bohužel nemohl zhlédnout). Soubor také prozradil motivaci k jejich výběru látky. Předtím hrál velice „crazy“ představení, a tak chtěl vážnější téma. A i když jejich vedoucí Pája (Pavla Bušková) měla občas k tomuto výběru výhrady, mladí herci se ho přesto stále drželi. Snažili se poukázat na fakt, že dítě pohlíží na nemoc jiným pohledem než dospělí. Prý tímto představením chtěli lidem poslat zprávu, že „naděje umírá poslední“, jak pronesla i jedna dívka ze souboru. Diskuze se dále vedla o způsobu ztvárnění. Soubor Piškvorky objasnil, že celé představení pojímá formou metafory. Například Růženka nikdy nebyla zápasnice, ale chtěla tím, jakožto Oscarova blízká osoba, znázornit porážení a překročení překážek, které se podobaly těm Oscarovým. Herci také prozradili, že vždy hrají jinak, a pokaždé se sami sebou něčím překvapí, zároveň je to však drží připoutané k příběhu.

Poté se diskuze začala zabírat představením **Zvědavá káčátka aneb Putování Prahou** (Ejchuchů, MŠ a ZŠ Sofie, Říčany), které děti hrály v jeden den třikrát za sebou. To se však podle Piškvorek neprojevilo na jejich energii. Prozradily, že původní účel jejich hry bylo vystoupení na školní zahradní slavnosti. Představení mělo však úspěch, a tak se mu začal soubor věnovat důkladněji. První část hry vychází z knihy, ale divadelní soubor ji upravil a obohatil o své nápady. Děti se přiznaly, že vystupovat před lidmi jim dělá obrovskou radost a v jejich divadelní činnosti je pohání potlesk diváků.

Strašidelná pohádka (ZŠ Rousínov).

I když dětští herci z tohoto představení se nezúčastnili diskuze, lektorky se pokusily s dětmi z ostatních souborů probrat děj a smysl celého vystoupení. Za zpracování básně se souboru dostala velká pochvala, ale pro děti úvodní scéna byla dlouhá a ne příliš čitelná.

Zapsaly Karolína Skalová a Martina Čechová, studentky 2. lycea SOŠPg Čáslav

ZAPSALI JSME...

... Z DISKUSE O PŘEDSTAVENÍCH 2. BLOKU

OSKAR A RŮŽOVÁ PANÍ

Diváci oceňují způsob svícení, které pomáhá rozlišovat, kde se děj odehrává. Soubor pojal nosné téma pojal seriózně, bez patosu, odlehčeně. Někdy se diváci ztráceli v nedůsledném užití prostředků. Proč tam jsou dvě Růženky? Důležité je, aby to, co zazní ve slovech, obraz obohatil, jinak je to jen ilustrace. Bůh je světlo a Oskar na konci odchází do světla, stává se stínem, problémem ale jsou světelné střihy a jejich časování. Snažili se naznačit těch dvanáct dní, světlo tak plní několik funkcí a motá se to. Vytvoření tmy vyžaduje čas a v závěru představení zdržuje. Tématem je setkání se smrtí, ale i to, co je v životě důležité: délka života, nebo kam dojdou? Bylo to i o zrání, co by měl chlap v životě zažít. Je poznat, že to chtějí říct jako parta, proto rezignují na rozehrávání situací. Bylo málo příležitostí k jednání, místo mizanscén šlo spíš o aranžmá. Nejceněnější je, že zpráva jde od dětí. Nejde o hru na iluzi, ale o jejich vzájemnost. Proto uneseme situaci, kdy jako semínko klíčí a umírají nebo říkají velká životní moudra. Komičnost sdělení neoslabuje, ale umožňuje vyrovnat se s tématem smrti. Je tam nadhled i humor. Diváci jsou zasaženi, ale ne poraněni.

ZVĚDAVÁ KÁČÁTKA ANEB PUTOVÁNÍ PRAHOU

Praha byla představena pohledem ptáků. Na scéně jsme viděli děti různého věku, všechny spolupracovaly, byly neustále přítomny. Mají vlastní akci, sekundují druhým, pozoruhodně pracují s prostorem. Někdy vadí „malování hlasem“ a deklamování. Jsou přesvědčivější v akci než ve slově. Nabídka kolektivní role je dobrý tah, nazkoušet sborové promluvy je ale složité, i když pak působí lehce. Hravost podporuje metaforičnost kostýmů. Tématem je mimo jiné to, jak turisté, na rozdíl od ptáků, nevidí nic. Jde původně o výstup pro slavnost Montessori školy.

STRAŠIDELNÁ POHÁDKA

Hlavní představitelky udržely roli, ale časem představení ztrácí napětí, chybí tah. Proč kluci vyšli z první řady? Proč některá strašidla vznikla z věcí a hlavní strašidlo tak nějak samo od sebe? Princip inscenování se postupně stává mechanickým a nenaplněným. Děti si užívají radost ze strašení, ale co s tím dál? Jirousův text krátili, ale pak měli potřebu jej ztrojovat. Jde o to, zda inscenují báseň, nebo je báseň východiskem, impulzem hry. Je to cenný způsob práce, který pěstuje a rozvíjí imaginaci, divadelní vidění u takto malých dětí

Zapsala Veronika Rodová

VČERA JSME VIDĚLI...

Oskar a růžová paní

Zvědavá káčátka aneb Putování Prahou

Strašidelná pohádka

VČERA JSME VIDĚLI...

Oskar a růžová paní

Zvědavá káčátka aneb Putování Prahou

Strašidelná pohádka

SHRNUTÍ...

... Z DISKUSÍ LEKTORSKÉHO SBORU O PŘEDSTAVENÍCH 2. BLOKU

OSKAR A RŮŽOVÁ PANÍ

Inscenace se vyrovnává s tématy zvláště palčivými ve věku, ve kterém herci právě jsou. Zejména ústřední téma smrti je ovšem pro divadlo velmi nebezpečné, vždycky hrozí překročení hranice patosu, nevku, vydírání, přepjatosti... Silný zážitek, na kterém se (nejen) porota shodla, je však jasným důkazem, že soubor těchto nebezpečím dokázal odolat. Až do konce inscenace dokáže zachovat humor, aniž se dopustil zesměšnění či zlehčení.

Inscenace má velmi zajímavou a pečlivě vystavěnou strukturu. Spolu s tím, jak hlavní hrdina odchází, stává se méně a méně akčním. Naopak sbor od individuálních charakterů postupně přechází k jakési kolektivní roli a posiluje tak pocit, že soubor nevypráví jen Oskarův příběh, ale odhaluje také vlastní postoje a pocity. Zároveň se postupně záměrně zkracuje délka jednotlivých dnů, které chlapci zbývají, čímž se pocitově zvyšuje tempo inscenace. Snad jen využití tmy jako předělu mezi jednotlivými dny se této tendenci staví do cesty. Pravděpodobně by pomohlo hledat místo světelných předělů jiný, jasnější a ostřejší signál. V herecké práci by také strukturu mohlo podpořit vyjasnění začátků a konců jednotlivých situací.

Oskarovo vyprávění v dopisech Bohu využívá pestrých jevištních prostředků. Oskar dopisy nejen cituje v monologích, části jeho vyprávění jsou rozehrány a vstupují do nich ostatní postavy. Dále jsou tu jakési výjevy „mimo realitu“, spíše odněkud z hloubi Oskarovy fantazie, jako jsou zápa-sy neohrožené růžové paní, či „zcizovací“ komentáře Oskarových životních (zejména milostných) událostí. Střídání těchto rovin vnáší do inscenací humor a dynamiku, místy však není zcela čistě a účelné. Například momenty v ringu nevyužívají dostatečně možnosti obohatit slova o další rovinu a zůstávají u pouhého ilustrování. Navíc by bylo dobré je více propracovat a zpřesnit.

V herecké práci (přes zmíněné nepřesnosti) je zásadní míra přesvědčivosti souboru, potřeba a schopnost herců komunikovat s diváky i mezi sebou. Je třeba ocenit schopnost vést dialog, poslouchat druhého a reagovat na něj - díky tomu lze přijmout i četné „neakční“ pasáže, založené zejména na slově.

Kromě jistého výkonu obou hlavních představitelů jsme s velkým vděkem přivítali práci s dospělou postavou. Herci se nestylizují do strašidelných lidí, neusilují o složité charakterizace. Zabývají se základními vztahy k situacím a ostatním postavám, tak, jak jim mohou ve svém věku rozumět. Nepouštějí se do projevu složitých emocí, v roli zůstávají do značné míry vědomě sami sebou. V tomto ohledu je také skvělá redukce postav rodičů a jejich rozdělení mezi celý sbor dívek a chlapců.

ZVĚDAVÁ KÁČÁTKA ANEB PUTOVÁNÍ PRAHOU

Velká parta malých dětí navíc s několikaletými věkovými rozdíly se na malém jevišti cítí evidentně bezpečně. Jejich projev je energický, pevný a srozumitelný pro ně samotné i pro diváky. Jasně znají svůj úkol nejen v situacích, ale - a to není běžné - i v momentech přechodů mezi situacemi. Rozumějí i vtipu svého počínání, sami se svým divadlem baví. Navíc jsou všichni po celou dobu soustředění a ani v momentech, kdy zrovna „nehrají“, nepřestávají být součástí dění. Intenzivní zapálení pro věc je občas svede k deklamaci a nepřirozenému malování hlasem, momenty, kdy jednají beze slov, jsou proto trochu silnější.

Struktura drobné inscenace je důmyslná. Od úvodního ptačího pohledu na město přechází k Praze viděné lidmi. Po celou dobu pracuje s momentem překvapení. Znovu a znovu nečekaně proměňuje optiku, atmosféru, hudební styl. Přičemž ovšem zároveň udržuje zdání, že jedna akce přirozeně vychází z druhé.

STRAŠIDELNÁ POHÁDKA

Celá třída druháků ze základní školy, která se divadlu věnuje v rámci hodin češtiny, rozehrává báseň Ivana Jirouse *Ptala se Františky Marta*. A činí tak opět s radostí a přesvědčivostí, která svědčí o tom, že je jim na jevišti dobře a vědí, proč tam jsou.

Dětská hra na strašidla je svobodná, zároveň však drží tvar a dobře se vyrovnává s prostorem. Mluvený projev dětí možná občas sklouzne k deklamaci či nelogickým důrazům, zejména dívky v rolích zlobivých sester však dovedou jednat v situaci, reagovat autenticky jedna na druhou i na ostatní, a obdivuhodně udrží napětí od počátku až do konce.

Je trochu škoda, že tato hra není vynalézavější. Přechody ze strany na stranu a několika-kanásobné opakování téhož verše se brzy stanou stereotypními, inscenace ve druhé třetině postrádá dynamiku či moment překvapení. Přitom báseň k proměně temporytmu přímo nabádá, stejně jako k hororovému překvapování či narůstání „hrůzných“ výjevů. Je také trochu škoda, že moment zjevení „chomáče slepených kadeří“ je vyřešen trochu prvoplánově silonovou parukou. Hra a fantazie sympatické dětské skupiny jistě dokáže dojít mnohem dále. Prostorové řešení závěrečné situace a trpělivé čekání na pointu jsou však opět zdrojem potěšení.

Zpracovala lektorka Anna Hrnecková

NA SLOVÍČKO SE SOUBOREM...

Jste ze ZŠ Rousínov, jmenujete se nějak jako soubor?

Ne.

Proč jste se pustili do inscenování Strašidelné pohádky?

Naše paní učitelka to vymyslela, donesla knížku, kde to našla, tak ji napadlo, že bysme to zase mohli zkusit. A my jsme souhlasili.

Proč jste souhlasili?

Nám se to líbilo. Chtěli jsem vyhrát druhou soutěž. Má to zajímavý název.

Co vás na divadle baví?

Jsmo šťastní, že můžeme postoupit. To strašení, že můžeme uvolnit řev. Prostě nás to tak baví, že můžeme postrašit diváky a dostaneme hodně potlesku. A hlavně když se smějou, tak nám to dělá radost.

Co vám na divadle nejvíc vadí.

Když se špatně nastaví zvuk a udělá to strašně hlasitý zvuk a já se hrozně leknu.

Já nemám rád takový hlasitý divadlo. Třeba když pustí špatnou písničku uprostřed divadla. Mě

... ZŠ ROUSÍNŮV

vadí, když má někdo zapnutý mobil.

O čem vaše pohádka je?

O holčičkách, že vlastně zlobily a jedna si chtěla hrát na princeznu, ale ta druhá vlastně nechtěla, její sestra nechtěla, jenže ona ji donutila, že můžou zlobit v postýlkách, a potom ji to také začalo bavit. Ale vlastně ty strašidla je chtěly zahnat do postýlek, aby už zase spaly. Takže jsme je tak zastrašili, aby spaly.

Čeho se nejvíc bojíte?

Pavouků. Ničeho. Chlupatých pavouků a hadů. Některých snů. Tmy a zvuků, které se dějí.

Bojíte se někdy v noci?

Já jo, já hodně, když projede kolem nákladák a udělá takovej divnej zvuk. Když není otevřeno do pokoje. Já se bojím, když máma rachotí s nádobím.

Co děláte proti strachu?

Já myslím na něco hezkýho, co jsme dělali s rodinou. Já vždycky utíkám. Já jsem si jednou vlezla do skříně. Já přemýšlím o nějakých dobrých věcech. Já si třeba čtu a když mám nabitý tablet nebo mobil, tak si pustím youtubery, to mě uklidní. Schovám se pod postel. Já se otočím na jinou stranu, abych to neviděla.

Jak jste toto představení zkoušeli?

Zkoušeli jsme to postupně. Po menších kouskách. My jsme se před tím divadlem rozcvičovali tak, že jsme si stoupli před lavice. Potom jsme říkali slova na to jsme dělali různé pohyby a strašili jsme se navzájem.

Viděli jste někdy strašidlo?

Ne, jenom paranormální jevy.

Ptal se Ondřej Kohout

DNES HRAJÍ...

... MODROOČKY,
DRAMATICKÁ
ŠKOLIČKA PŘI SKS
MĚSTA SVITAVY

PSI, NEZTRÁCEJTE NADĚJI

Jak vznikl název vašeho souboru?

V přípravce jsme pracovali s knihou Z deníku kocoura Modroočka a už nám to zůstalo.

Co vás na divadle baví?

Baví nás všechno, hlavně nepovedené zkoušky a přebřebty nebo živý pes na zkoušce. Taký máme rádi blbiny a srandovní věci, co se nám stávají nechtíc. Na zkouškách nás taky baví pít čaj a tajné ujídaní cukru a smetany.

Co vám na divadle vadí?

Vadí nám, když děláme blbiny až moc a Jana se zlobí, ale nemůžeme si pomoci. Fakt!

ver

DNES HRAJÍ...

... DISMANŮV ROZHLASOVÝ DĚTSKÝ SOUBOR ČRO, PRAHA

... A BOLELO NEBE

Jak vznikl název vašeho souboru?

Dismanův – podle Miloslava Dismana, pedagoga a rozhlasového tvůrce, který soubor založil, – rozhlasový – protože jsme od roku 1935 součástí Českého, dříve Československého rozhlasu – dětský – dřív v názvu místo dětský bylo divadelní soubor – nejsme banda solitérů.

Proč jste se pustili do inscenování tak náročné látky?

Konkrétně představení „...a bolelo nebe“ chce navázat na úspěšnou inscenaci dětské opery Brundibár Hanse Krásky.

Co vás na divadle baví?

Alice: Mě na divadle baví, že se můžu stát někým jiným, když představuju jinou osobu a můžu se povahově změnit.

Julinka: Mě na hraní divadla baví to, že si vlastně hraju, a přitom to ukazuju ostatním.

David: Mě na tom baví to, že když zrovna nehraju, tak se můžu dívat na to, jak hrajou ostatní.

Coco: Mě baví opakování písniček a nic mně tady neba... všechno mě tady baví, čili mně nic nebaví ... všechno mně tady baví, čili...nevím,

jak to nazvat, ale prostě mě všechno baví.

Co vám na divadle nejvíc vadí?

Anežka: Moc nemám ráda to, že si něco nazkoušíme, a pak to někdo udělá špatně a ještě ze sebe dělá blbýho, aby byl vtipnej.

Adam: Vadí mi, když v představení udělám něco špatně a jsem pak na sebe kvůli tomu naštvanej.

Sam: Vadilo mi, když jsme třeba hráli zimu a musel jsem si vzít kabát, který strašně kousal, ale nestává se to často.

Co pro vás znamená deník?

Takové okno do osobního života.

Systematické doplňování deníku, člověk si pořád zapisuje.

Pro mne je to spíše zpětné doplňování věcí, které by člověk zapomněl.

Měl by podle vás být deník přístupný pro někoho dalšího?

Ne... ne... rozhodně ne.

Záleží jak od koho a pro koho. Taký záleží jaký typ deníku.

V mém poznámkovníku jsou stránky, které jsou veřejné, ale taky skryté, jenom moje.

Je něco, co byste do deníku v životě nena-

psali?

Když bych to nenapsal do deníku, tak vám to asi ani neřeknu.

Něco, na co chci zapomenout, co se mně samotné nelíbí.

Já bych tam nejspíš nepsal spoustu věcí, proto si ho nepíšu, byl by totiž úplněprázdný.

Nějaké osobní věci, protože nevím, kdo by si je mohl přečíst.

Ptal se Josef Pekárek

DNES HRAJÍ...

... JOJO, ZUŠ HORAŽĎOVICE

OTÍK ANEB CO SE SKRÝVÁ V KOLÉBCE

Jak vznikl název vašeho souboru?

Julie: Soubor JOJO vznikl ze souboru Rebelové, který byl spolu již mnoho let, ovšem v tomto roce se rozpadl.

Ondřej: Po příchodu Tomáše Machka. Naše učitelka byla těhotná a všichni odešli na střední školu. My jsme chtěli pokračovat. A protože nemáme kamarády, tak si je děláme ze dřeva.

Co vás na divadle baví?

Julie: Že se můžeme dostávat na zajímavá místa, jako je třeba tahle přehlídka.

Ondřej: Učíme se mluvit a vystupovat před lidmi. Je to dobrá průprava.

Co vám na divadle vadí?

Ondřej: Vadí mi zkoušení a vybírání předlohy. (Julie neříká nic.)

Proč jste si vybrali právě Otesánka?

Julie: Domluvili jsme to ve vlaku. Chodím taky na výtvarku a tam jsme zrovna zpracovávali téma hororových pohádek. Domluvili jsme se, že na vernisáži budeme hrát, a tak jsme vybírali něco, aby se to tematicky hodilo.

Ondřej: A aby to bylo krátký, úderný.

O čem hrajete?

Julie: Otesánek je klasická lidová pohádka, ale náš Otík je její vnouček, který je ovlivněn nejen svou historií, ale i současností.

Ondřej: Nečekejte drama o šikaně, rakovině ani o drogách, ale užijte si to!

Julie: Je to variace na klasickou pohádku.

Jak vznikaly loutky?

Ondra: Pan učitel přinesl asi dvacet klacků a řekl, vyberte si. Všechny jsou dobré.

Julie: Pak jsme začali přidělovat ruce, nohy, oči.

Co vás baví na vašem představení?

Ondra: Že nemáme scénář, je to improvizace.

Julie: Každá varianta je trochu jiná.

Znáte nějakého Otesánka?

Ondra: Klacek jsem ještě obžvout neviděl.

Julie: Já jsem otesánek.

Ondra: Oba jsme otesánci.

Je místo, kde jste se vyfotili, nějak pro vás významné? Co to je za místo?

Ondřej: Chtěli jsme tam mít dřevo, jako ten otesánek.

Julie: Fotku jsme udělali v zámeckém parku v Horažďovicích, kde jsme právě tehdy hráli.

Ptala se Veronika Rodová

DNES HRAJÍ...

... DĚTSKÝ DRAMATICKÝ SOUBOR DIVADLA VYDÝCHÁNO, ZUŠ LIBEREC

MEDVĚD, KTERÝ NEBYL

Jak vznikl název vašeho souboru?

Zkoušíme v malé místnosti bez oken a je nás hodně, takže se tam rychle vydýchá vzduch.

Proč jste se pustili do inscenování příběhu Medvěd, který nebyl?

Část souboru byla v létě na soustředění, kam nám naše vedoucí přinesla knihu pro inspiraci k tvorbě. Kniha se nám tak moc líbila, že jsme se rozhodli v ní pokračovat.

Co vás na divadle baví?

Pravděpodobně ten proces tvorby, kdy si ještě můžeme s příběhem hrát a různě ho rozpracovávat... inspirace od ostatních souborů... a v neposlední řadě navazování nových kontaktů s jejich členy.

Co vám na divadle nejvíce vadí?

Neustálé opakování jedné situace při zkoušení,

neschopnost koncentrace v nejvyšší nouzi, pitvoření se.

V předloze je nad doupětem medvěda přes zimu postavena továrna, která změní jeho domov k nepoznání. Kde byste se nechtěli za žádnou cenu probudit?

Ve škole. Někde, kde je tma. V nějakém neznámém prostředí. Jinde, než jsem usnul. Pod vodou. Na voru. V nějaké válce. Ve vězení. Někde, odkud se nedá uniknout. Kdekoli, kde to člověk nezná. Kde by mi nikdo nerozuměl.

Co pro vás znamená pocit ztracení, zmátení?

David: Mně to připadá v podstatě, že vlastně nevím, jak se mám cítit. Furt se mi mění nálady. Prostě je mi to líto, pak jsem naštvanej. Pak když si sám z toho dělám randu a hned upadnu do nálady, kdy jsem odrovnaný. Nemám žádnou sílu nic řešit, a tak si sednu a jsem odrovnaný.

Čekám.

Anička: Takový to prvotní ztracení, když se člověk ztratí, panika, která pohltí celého člověka. Ten neví, co má dělat. Někteří lidé jsou takoví, že si najdou cestu a dokážou se sami srovnat. Ale někoho ta panika srovná tak, že nechce cokoli dělat.

Považoval vás někdy někdo za někoho jiného a vy jste ho při tom nechali?

Včera. Ale to je spíš mimo záznam. (Smích) Určitě se to ale děje. Pro mne je to každodenní záležitost. Přijdu do prostoru, kde se na mě lidi koukají jako na někoho jiného.

David: Každý si buduje svou image. V každém prostředí se chovám zcela jinak.

Která místa vás nabíjejí a vrací vám klid?

Příroda. Soubor. Tahle společnost. Kolektiv, kde si můžeme říct úplně všechno. Velký město.

O jaký druh „medvěda“ se podle vás jedná?

Méďa Běďa. Takový ten mazlíček. Takový ten neutrální, nebezpečný. Nikomu nechce ublížit. Žije o samotě v lese a je spokojený sám se sebou. Introvert.

Co byste jako první udělali, kdyby vás všichni ignorovali?

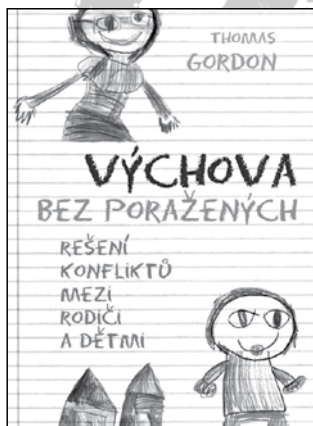
Vojta: To je pro mě denní chleba. Nedělám proti tomu nic. Čekám, až se všichni domluví, a pak se přidám. Všichni: Ale my tě máme rádi. Vojta: Já jsem asi nějaký nevýraznej. To se mi děje všude. Všichni: Ale když začneš dělat své přednášky, tak jsi výraznej až moc.

Ptal se Josef Pekárek

NA NOČNÍM STOLKU REDAKTORŮ...

... KNIHA VÝCHOVA BEZ PORAŽENÝCH

Thomas Gordon byl americký klinický psycholog (zemřel v roce 2002), který byl nominován na Nobelovu cenu za mír, se v obci psychologů zapsal především jako průkopník ve výuce komunikačních dovedností a řešení konfliktů v partnerských vztazích, mezi učiteli, vedoucími pracovníky, bankéři a především dětmi a mládeží. Systematicky vedené metody a techniky jsou v odborných kruzích označovány jako tzv. Gordonova metoda. Jeho kniha *Výchova bez poražených: Řešení konfliktů mezi rodiči a dětmi* srozumitelně a názorně popisuje postupy, jak komunikovat s dětmi, jak posílit spolupráci v rodině a jak efektivně řešit problémy. Tato kniha čtenářům poskytne odpovědi na otázky: Jak se při výchově vyhnout přílišným ústupkům dětem. Jak dětem naslouchat, aby byly ochotné s rodiči mluvit. Jak s dětmi mluvit, aby byly ochotné naslouchat. Jak děti naučit řešit své vlastní problémy. Jak řešit konflikty tak, aby se nikdo necítil poražen. Součástí knihy jsou praktická cvičení, která rodičům umožní osvojit si nové postupy, patřičně je zažít a případně je vyzkoušet ve své vlastní

rodině. Výsledkem bude méně hádek a bojů, méně zuřivých scén a lhaní, méně trestů.

Nabízíme vám krátký úryvek z této knihy:

Přijetí je jako úrodná půda, která umožňuje maličkému semínku, aby se z něho stala krásná květina. Půda semínku pouze umožňuje, aby se stalo květinou. Dává mu možnost vyklíčit, ale schopnosti růstu jsou zcela obsaženy v semínku. Stejně jako semínko je i dítě nadáno schopností rozvíjet se, přičemž tato schopnost je součástí jeho bytosti. Přijetí je jako půda: pouze dítěti umožňuje realizovat jeho potenciál.

Ze všech účinků, které vyjádření přijetí přináší, je nejdůležitější to, že dítěti dává niterný pocit, že je milováno. Neboť přijmout druhého takového, jaký je, je skutečným aktem lásky. Cítit, že mě druhý přijímá, znamená cítit se milován. V psychologii si teprve začínáme uvědomovat, jak ohromnou sílu má pocit, že je člověk milován: může podpořit růst duše i těla a pro nápravu psychických i fyzických škod je to pravděpodobně ta nejúčinnější léčivá síla, kterou známe.

Další knihy s podobnou tematikou T. Gordon: *Škola bez poražených*; V. Mertin: *Výchova bez trestů*; T.L. Hayden: *Spratek. Příběh dítěte, které nikdo nemiloval*; K.H. Brisch: *Bezpečná výchova*.

Thomas Gordon: *Výchova poražených: Řešení konfliktů mezi rodiči a dětmi*, Malvern 2012.

KOUTEK JAZYKOVÉ ARCHEOLOGIE...

... STARÁ BELA

Úkolem jazykových archeologů v této rubrice je „oprášit“ vždy jedno konkrétní opomíjené či pozapomenuté slovo, připomenout jeho význam a vrátit mu alespoň na chvíli jeho místo v mluvené řeči. Přidejte se k týmu jazykových archeologů tím, že v daný den začnete konkrétní slovo vědomě zařazovat do své mluvy. A poté se podělte o své zkušenosti a zážitky z používání slova s redakcí Dětské scény. Stačí, když nám napíšete několik vět, přineste obrázek anebo se za námi stavíte (do 3. nadzemního podlaží v budově Fabrika) a sdělíte nám své postřehy přímo.

Snad jste již všichni slyšeli slovní spojení „stojí to za starou belu“. Význam podivného slova bela intuitivně chápeme jako nic. Když něco stojí za starou belu, nestojí to za nic, když o něčem vím starou belu, nevím o tom takřikajíc „ani ň“.

Michal Novotný ve svém rozhlasovém pořadu uvádí, že ve staré ruštině existuje výraz bela či běla, kterým se označovaly peníze, eventuálně jiná platidla. V současné ruštině existuje slovo белка - bělka, což označuje zvíře, kterému my říkáme veverka. Spojením těchto faktů vznikla teorie o původu slova bela. Staří Rusové jako platidla užívali kůže bělek, veverek neboli bel. Když něco stálo za starou belu mělo to stejnou hodnotu jako stará, zpuchřelá veverčí kůže, tedy žádnou, nestálo to za nic. Rusové říkají bělka sibiřské veverce, která žije v krajině, kde je velkou část roku sníh, a pro zvířata je tedy výhodné, aby měla bílou srst.

Zdroj: Stará bela. Regina DAB Praha [online]. [cit. 2017-06-12]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/regina/slova/_zprava/10612

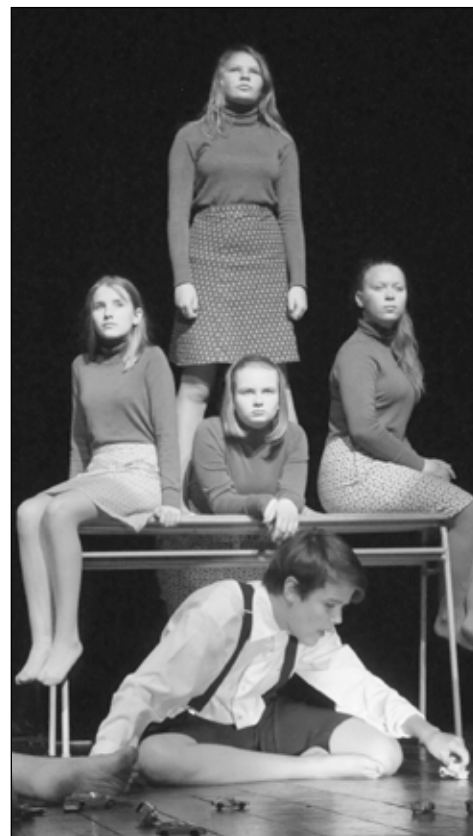
Z VÝLETU...

... POKUS O VELKOU KOLEKTIVNÍ REPORTÁŽ

Nejdříve se teda fotíme. Vyrážíme v 9:11, cítíme se docela fajn a před námi stromy. Přemýšlíme. Pak už před námi Betlém, kasička (někdo dokonce přemýšlí, jak se do ní dostat), inu Svitavy jsou prima a dobro vítězí, je 9:40! V 9:50 čteme spousty plakátů, posloucháme poutavé vyprávění o svitavských Židech, holokaustu, Oskaru Schindlerovi. Průvodce Radek je fajn. Slovo je dost skoro jak ve škole, ale je to zajímavé. Červený dům, průchod, fontána a Radek má hezkou přednášku. Někdo potřebuje na záchod, ale jinak se cítíme fakt dobře, jsme na cestě už hodinu! Posloucháme a koukáme na tolik věcí, třeba deska panu Ottendorferovi nebo zlatá kostka v dlažbě, teda jestli je fakt zlatá. Řeka Svitava, teda vypadá jak potok, je dost špinavá. Je 10:12, ale dobrý. Zapisujeme, předáváme si tužku, už je 10:22. Dýcháme svěží svitavský vzduch, cítíme se uvolněně. V 10:35 jsme na náměstí, stále posloucháme jak pěny. Ale je už horko, chtělo by to zmrzlinu, chtělo by to koupat se ve zmrzlině!

S využitím reportérských poznámek Anežky, Vítky, Elen, Emmy, Davida, Julči, Dijí, Vojty, Tadeáše, Štěpánky, Cyrila, Markéty, Matyldy, Kláry, Aničky, Johanky, Mikiho, Pavla, Uli, Lucky, poslepoval Roman Černík.

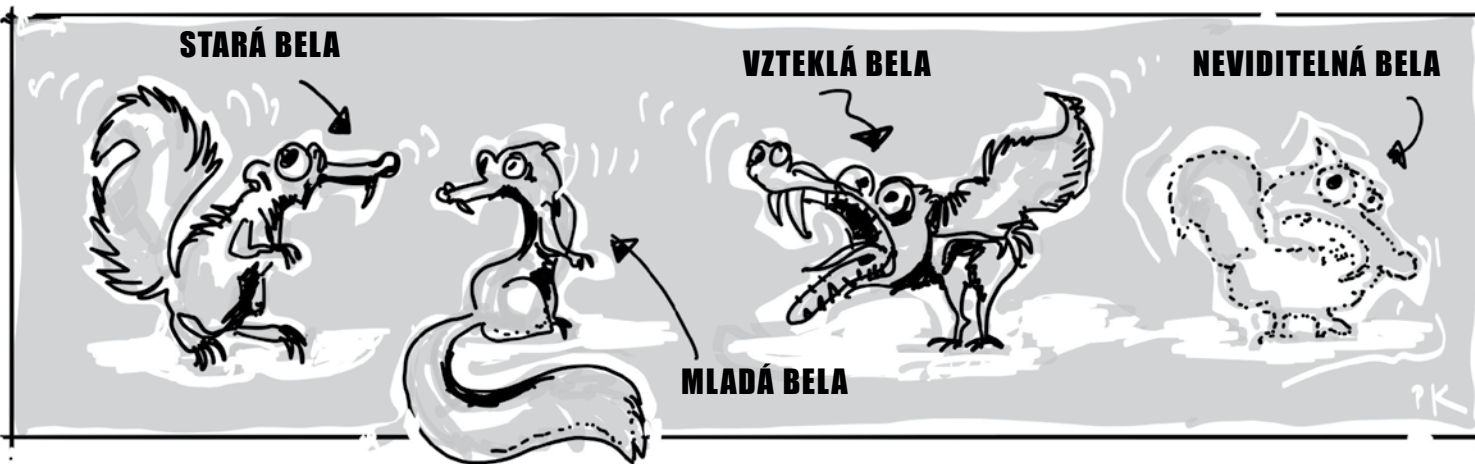
VCERA JSME VIDĚLI...

Pochovajte ma za lištu

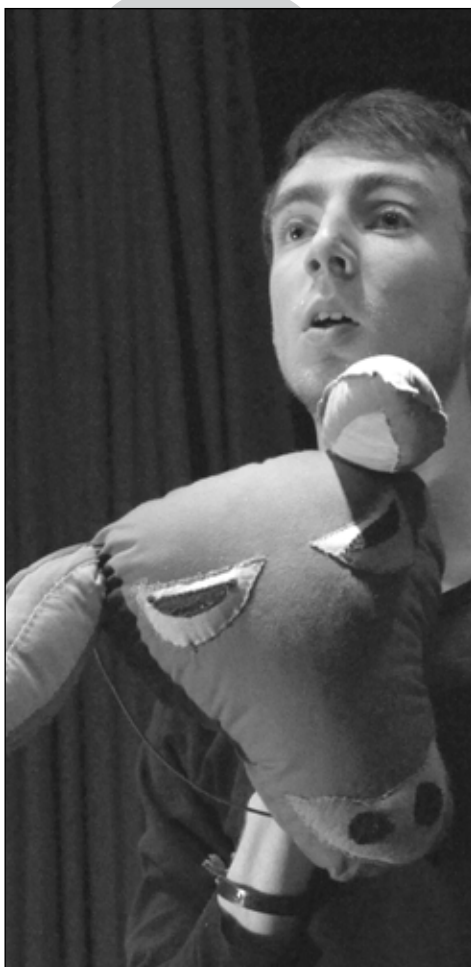
KOMIKS...

... BELA

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY NA INTERNETU
www.drama.cz/ds

VČERA JSME VIDĚLI...

Všichni jsme si...

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2017

PONDĚLÍ 12. ČERVNA

8.30-12.30	semináře A-E	Fka, stodola, KaP
8.30-12.00	výlet pro děti ze souborů	
9.30-11.153.	blok přehlídky - vystoupení pro veřejnost	
14.00-16.20	3. blok přehlídky - vystoupení pro účastníky Dětské scény	
skupiny A+B	... a bolelo nebe	
	Dismanův rozhlasový dětský soubor, ČRo, Praha 2	Fka
skupina A	Otík aneb co se skrývá v kolébce	
	JOJO, ZUŠ Horažďovice	Tyjátr
	Psi, neztrácejte naději	
skupina B	Modroočky, Dramatická školička při SKS města Svitavy	Trám
	Psi, neztrácejte naději	
	Modroočky, Dramatická školička při SKS města Svitavy	Trám
	Otík aneb co se skrývá v kolébce	
skupiny A+B	JOJO, ZUŠ Horažďovice	Tyjátr
	Medvěd, který nebyl	
	Dětský dramatický soubor divadla Vydýcháno, ZUŠ Liberec	Fka
16.45-17.30	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů	
	vystupujících v 3. bloku	Fka-2.podl.
16.45-18.30	dětský diskusní klub	Fka-aula
17.45-19.15	diskuse o představeních 3. bloku	Fka, stodola
20.00	doplňkový program	
	The Dozing Brothers	
	Svitavy (koncert)	stodola

Fka	Fabrika Svitavy
KaP	Kavárna V Parku
SZŠ	Střední zdravotnická škola
MMG	budova Městského muzea a galerie ve Svitavách
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti
Tyjátr	Alternativní klub Tyjátr
Trám	Divadlo Trám

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 3.

Redakce: Hana Volkmerová (šéfredaktorka), Veronika Rodová, Roman Manda, Josef Pekárek, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou. Uzávěrka čísla 3 - 11. června 2015 v 22:22. Náklad 200 ks.